

نمادها و نشانه‌ها و نقش آن در هویت بخشی فضاهای شهری

محمد رضا مبهوت¹، مسعود داوری نژاد مقدم²

1- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، عضو هیأت علمی
دانشگاه خاوران مشهد

Rmabhoot@yahoo.com

2- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، عضو هیأت علمی
دانشگاه بینالود مشهد

masood.davarinezhad@stu.um.ac.ir

چکیده

هویت شهری به عنوان شاخص‌ترین نمود فضایی هویت جامعه، عهده‌دار تعیین ارزش‌ها، هنجارها و روابط انسانی در ساخت فضایی شهر است که یکی از مفاهیم مرتبط با جنبه‌های هویت شهری، تصویر ذهنی است که در اثر تجربه مستقیم محیط فیزیکی رشد می‌یابد. تصویر ذهنی برداشت‌هایی است که مخاطبان مختلف شهری، از شهر و بخش‌های مختلف شهری در ذهن دارند که نمادها و نشانه‌ها یکی از همان برداشت‌هایی می‌باشند که در روند ادراک هویت شهر قرار می‌گیرند. نمادها و نشانه‌های شهری همان عناصر طبیعی و مصنوعی که علاوه بر ارتقای ذهنی جامعه از محیط و اعتلای خوانایی شهر، موجب ایجاد آرامش، هویت بخشی به فضاهای کالبدی و یادآور خاطرات گذشته نیز می‌گردند و به دلیل آنکه در زندگی روزمره انسانها هر لحظه ابداع و تکرار می‌شوند، حس خاصی از معنا و هویت را در شهرها، تقویت می‌کنند. حال با این توصیف، در این مقاله برآنیم تا از دو طریق مطالعات نظری و مطالعه نمونه‌های موردی، ابتدا مفهوم فضاهای شهری، بیان شده و سپس راهکارهای عملی معنی دادن و هویت بخشی به این فضاها از طریق تحلیل چند نمونه موردی، بررسی گردد.

کلمات کلیدی: نماد، نشانه، هویت، فضای شهری